

ה'ר"ב י"א

ת"מ"ג ת"ע

דעת הגב' אהוד' לזכרון

ע"פ ה"ח ה"א ס' ס' (1640)

. הכריז ולא נודע מי הוא בעל האבירה, יהא מונח עד שיבא אליהו (ו).

א) ע"פ ה"ח ה"א ס' ס' וס' ס' ס' ס'

ב) ע"פ ה"ח ה"א ס' ס' ס' ס' ס' ס'

ג) ע"פ ה"ח ה"א ס' ס' ס' ס' ס' ס'

ד) ע"פ ה"ח ה"א ס' ס' ס' ס' ס' ס'

ב) אבירה - י"א ה"ב (ס' ס')

ב. מציאת קמן שמצא אבירה בבית סבו, שכנראה אבדה מבעלת הבית הקודמת שיש לה יורשים, והיה זה בזמן שאביו סמוך על שולחן הסבא

ע) ע"פ ה"ח ה"א

ובמקום אחר הארכתי בדבר פקדון או

אבירה המונחת ביד אדם ואינו נדרש זמן רב, שמדברי הפוסקים משמע שלעולם אינו זוכה בו, אמנם מדברי הנתיחה"מ סימן רנו בדין שתוקי משמע שממון שאינו עומד להתברר מי הבעלים אינו בכלל ירושה, ולכן נראה שלאחר שיש להניח שכוראי מת הבעלים, יתכן שהמוצא זוכה בו או יורשיו, וכן משמע קצת בשו"ת חת"ס חו"מ סימן קכב, ועכ"פ בדבר שיש בו יאוש שלא מדעת, שלדעת כמה פוסקים מותר לו להשתמש בהם, נראה שדי אם יכתוב בפנקסו שחפץ זה בא לו מתמת אבירה, ויכול הוא או יורשיו להשתמש בו עד שימצא יורש ודאי של בעל האבירה, ובוה מיושב מה שמקשים העולם שלא מצינו חפצים המונחים ביד אבותינו או ביד ב"ד. ופשוט שאינו מקיים מצות השכחה כמה שנתן האבירה לצדקה, וכ"ש שאינו חייב לעשות כן, ואע"פ שאמרו חז"ל (ספרי דברים כד, יט) שהמאבד סלע ומצאה עני נחשב לו לצדקה, נראה דהיינו בחשבונות ב"ד של מעלה, אבל כמה שנתחייב מדיני אדם לחבירו, אין. הוא בעלים לתת צדקה בממין חבירו, ואם נתן ואח"כ נמצא הבעלים חייב להחזיר לו פעם אחרת, וע"י כספר צדקה ומשפט פרק א הערה ב מ"ש בזה, והבאתי שם מדברי שו"ת חלקת יעקב בענין ממון שנשאר ביד אחד ממי שלא חזר לאחר המלחמה ולא נודעו לו יורשים. ומ"מ נראה שאם יודע שלא יוכל לקיים מצות השכחה, אפשר שראוי לתת האבירה לצדקה, כדי שעכ"פ יהא זכות לבעל האבירה, אלא שירשום אצלו שווי האבירה (ואם יבא הבעלים יודיע לו שנתן לצדקה, ואם לא יתרצה בכך, יהא חייב להחזיר לו), ובפרט לפי מ"ש לעיל בממון שאינו עתיד להתברר, ואם יודע שבעל החוב שבק חיים יתן לצדקה לעילוי נשמתו, כדמוכח בשו"ת חת"ס הנ"ל, ואף באופן זה אם יבאו היורשים, יהא חייב להחזיר להם.

ובדבר הטבעת שבה אבן יקר שנמצא ערב פסח בשעת בדיקת החמץ שהיתה מעוטפת בנייר תחת השטיח (קארפעט), והיה ניכר שהוא מזמן הרבה שם. והמוצא הוא קטן כן י"ב שנה שבא כאורח עם הוריו אצל הסבא והסבתא שדירים שם, ובעלים של הבית היתה אשה וקנה שמתה, ויורשיה מכרו להאיש אשר דר שם למעלה, ואח"כ מכר לאחר שגם הוא דר למעלה, והבית שלמטה, שהיתה דרה שם בעלת הבית הזקנה, נשכרה מהבעלים אשר קנו מהיורשין להאיש אשר נמצא בה עתה. ואידע בערב פסח האחרון עובדא זו.

וכנראה ממכתב כתר"ה שפשוט לו שאף אם היה של האשה הזקנה אין יורשיה זה בניד, שלכן כתב שהוא בעצם של המוצא, אבל כיוון שהוא קטן מציאתו לאביו, אבל ממתפק דשמא כיו"ש שהיו סמוכים כולן - אף אביו - על שולחן הסבא, וגם כל השנה נהנים הרבה ממנו, שאני.

והנה מה שפשוט לכתר"ה שירשי הוקנה בעלת הבית שמקודם היתה דרה שם - אף אם הטבעת היתה שלה, לע"ד הוא ברור ופשוט שאינו כן משום שבנים וכל היורשין מחמת קרובה יורשין אף דבר שלא היה יודע להם, וגם לא לעלמא כולו, ואף שאין יודעין לא מהנוריש ולא מהירושוה, ורק הבעל לא יירש את אשתו כנתיב גוונא מטעם שהן נכסים שאין יודעים, שהלכה כר"ש (כחובות ע"ח ע"א, ר"ש חולק בין נכסים לנכסים, נכסים הידועין לבעל לא תמכור ואם מכרה נתנה בטל, שאינו יודעין לבעל לא תמכור ואם מכרה נתנה קיים; ועי' ר"ן על הרי"ף דף ל"ז ע"א וע"ב מדפי הרי"ף, שדעתו שכלא מכרה הבעל יורש גם נכסים שאינם ידועים לו, ועי' מש"כ מרן

באגרות אהצ"ח ח"א ס' ק"ד) דאינו יורש בעל. ולכן כיוון שלא היו דרים בבית אלא הוקנה תחילה, ואחריה דר שם זה שדר עתה - שהוא אומר שאינו שלו, שהרי לא אמר כשנמצא ע"י הקטן שהוא שלו, שלכן ליכא שום ספק אלא והיה זה של הזקנה - שהרי רק היא היתה קודם לזה ממון שדונח השטיח, וא"כ אין לנו ספק כלל שמא הוא של אחר, וממילא דנא של יורשיה בפשיטות.

ואם הוקנה מטרה צוואה בפרטיות קודם מיתתה, ולא הזכירה הטבעת שיש לה תחת השטיח, אף שהיה באופן שחילקה כל נכסיה - שאם היתה שלה והיתה זוכרת דאי שהיתה מצווה גם אודות הטבעת או, תהיה קצת הוזהרה שהוא של הקודם, אם גם הוא היה שם בעת שהיה השטיח, ואם אמר שאינו שלו, בהכרח שהוקנה לא רצתה לחלוק זה בצוואתה או שכחה. אבל עכ"פ שלה היתה, והוא של היורשין. דאין סברא שנימא שהפקידה, מכיוון שהרי לא אמרה בפירוש שאין לה, אלא שלא הזכירה. וא"כ הוא של הזקנה, וכיון שמתה הוא ליורשיה. וזה לכאורה פשוט לדינא.

האין - אבירה

ואף אם היה דר שם עוד אחד קודם בהבית כשהיה כבר שטיח, שא"כ יש להזות ספק שמא הטבעת היתה שלו. ואין שייך הטעם למיזל בתר בתרא (כנא דכבא מצינא כ"ז ע"א, ושר"ע תד"מ ס' ר"ס סעיף ג). משום דכיון דאין זה במקום שדרך להיות שם איזה דברים, אין לנו לומר דאם היה של הקודם דאי היה נטלו כשיצא, וכן לא שכבר היה נמצא מי שבא אחריו (דכ"כ תוס' שם ד"ה ובא נמי ושי"ך שם ס"ק י"א). אבל היה שייך סברא זו וספק היא של בתרא ספק של מי שלפניו, חזקא כשבתרא ג"כ הוא בחיים אלא שאולי שם הטבעת בבית, וכ"כ יש לחלוק בזה שלפניו. אבל כשבתרא שהיא הוקנה מתה, הרי אין לנו לחלוק כלל בשכחה שאינו דבר מצוי, אלא שהוא של הזקנה, וכיון שמתה נשארה הטבעת שם במקום שהניחה, והוא של היורשין.

בס"ד יצאו לאור עולם ספרי לקט רשימות בעניני
אלול וימים נוראים, כבוד שמים, תפילה, חנוכה,
פורים, בית המקדש.

השבת אבידה

כשמרן המשגיח דלייקווד זצ"ל היה בארץ ישראל בשנת תשנ"ו
נמצאו פרשיות של תפילין באכסניה שלו
האובד מתבקש להתקשר לטל' מס' 02-581-0154

© תשע"ח
תשפ"ג

בירושלים:

משפחת אדלר

רח' מינצברג 9

ירושלים

טל: 02-641-5304

02-581-0154

בארה"ב:

Family Kugielsky: 732-901-6862

Israel Book Shop

501 Prospect Street

Lakewood, NJ 08701

Tel: 732-901-3009

Fax: 732-901-4912

Email: isrbkshp@aol.com

אצל המו"ל: משפחת הכסטר

קרית ספר: טל' 08-974-4560

ירושלים: טל' 052-719-9879

רכסים: טל' 053-410-6085

הוכן לדפוס ע"י

מכון מאיר עיני זכמים

טל: 08/974-4560 פקס: 08/974-4561

בארה"ב: 732/415-0773

email:h9744560@gmail.com

PRINTED IN ISRAEL